

δχλον, ἀλλ' εἰς ἀπ' ἐκείνους,

Οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι.

Καὶ τοῦτο δὲν ἀποβλέπει μόνους τοὺς γραμματικούς. Καὶ φιλόσοφος, καὶ τεχνίτης, καὶ ἀπλῶς πάσης τάξεως καὶ παντός ἐπαγγέλματος ἄνθρωπος γίνεται σχολαστικός (pedant), ὡς ἀκίς προσκολλᾶται εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ὅχι μὲ τὸν πολλῶν ἐπαίνων ἄξιον σκοπὸν νὰ τὸ τελειοποιήσῃ, ἀλλ' ὡς εἰς ἴδιον παίγνιον, μὲ τὸ ὅποιον συνειθισμένους νὰ παίξῃ, φοβεῖται μὴ τοῦ ἀρπασθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας, καὶ μεταβληθῇ εἰς σπουδαῖον ὄργανον.

Τοιαύτην μακρὰν περιγραφὴν τοῦ Σχολαστικοῦ ἠναγκάσθην, φίλε μου, νὰ κάμω, καὶ διότι εἶναι δύσκολον νὰ ἐξηγήσῃ τις μὲ σύντομον ὀρισμὸν τὸ πολὺμορφον καὶ καταγέλαστον τοῦτο ζῶον, καὶ διότι ὅσα εἶπα, γνωστὰ καὶ εἰς αὐτὰ τῆς φωτισμένης Εὐρώπης τὰ μαθητάρια, εἰς πολλοὺς ἀπὸ ἡμᾶς εἶναι κατὰ δυστυχίαν ἀκόμη νέα. Καὶ ὅμως εἶναι ἀναγκαῖα νὰ τὰ μάθωμεν ὅλοι, διὰ νὰ παύσῃ τῆς παλαιᾶς ζῦμης ἡ μωρὰ φλυαρία, μὴδὲ νὰ στοχαζώμεθα πλέον τὴν παιδείαν ὡς πατρογονικὸν κτῆμα, ἢ μονοπώλιον, ὀλίγων τινῶν κακῶς ἀναθραμμένων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, μὴν ὄντες ἄλλο παρὰ καταγέλαστοι σχολαστικοί, ἀποκλείουσιν ὑπερηφάνως τοῦ χοροῦ τῶν σοφῶν ὅσους αἰσθάνονται καλοὺς νὰ μεταβάλωσι τὰ παίγνια τῶν εἰς ἀληθινὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ὄργανα. —ΚΟΡΑΗΣ.

Ο ΑΠΡΟΒΑΛΗΤΟΣ ΠΕΡΙΝΗΓΗΤΗΣ.

ΠΕΡΙΝΗΓΗΤΗΣ, καταρχὰς μὲν ἔχων νὰ διέλθῃ ὥραϊα πράσινα χωράφια, ἔπειτα δὲ τόπους δυσβάτους, πλήρεις ἀκανθῶν καὶ τριβόλων, ἤτοιμάσθῃ μόνον διὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὁδοῦ.

Ἐνεδύθη ἐλαφρὰ καὶ ποικιλόχροα φορέματα, ἔθεσε ῥόδα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ μὲ ῥάβδον ἐλαφρὰν εἰς τὴν χεῖρα, ἤρτισε περιχαρὴς νὰ διατρέχῃ τὴν ἐγνωσμένην ὁδόν· ἡ θάλλουσα φύσις ἔχαιρε περὶ αὐτοῦ, ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ὑπὲρ κεφαλῆς του λαμπρότατα· ὤδεν ἐξηκολούθει μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τὸν δρόμον.

Προχωρῶν ὁμοῦ, ἔφθασεν εἰς τὰ δύσβατα, καὶ ὅτε ἐπλησίασεν ἡ νύξ, εὐρέθη εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν· διότι αἱ τροφαὶ του ἦσαν ἤδη τελειωμέναι, τὰ φορέματα ἀπὸ τὴν βροχὴν ὑγρὰ, καὶ ἀπὸ τὰς ἀκάνθας ἐσχισμένα, τὰ ῥόδα μαραμμένα, καὶ κοπιασμένον ἤδη παραπολὺ, ὀλίγον ἐβοηθοῦσεν αὐτὸν ἡ πρὸς ἐπίδειξιν μικρὰ του ῥάβδος· ἦτο δὲ καὶ ποταμὸς ἔμπροσθεν, καὶ τριγύρω σκότος.

‘Ἀλλοίμονον!’ εἶπε καθ’ ἑαυτὸν, τύπτων καὶ τὸ στῆθος, ‘εἰμαι πεινασμένος, καὶ δὲν ἔχω φαγητόν· εἰμαι βρεγμένος, καὶ δὲν ἔχω φορέματα διὰ νὰ ἀλιάζω· κοπιασμένος, καὶ δὲν ἔχω βακτηρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ στηρίξωμαι· ποταμὸν ἔχω νὰ περάσω, καὶ δὲν εὐρίσκω πλοίαριον· ἐπλανήθην, καὶ τώρα δὲν ἔχω ὁδηγόν· ἀνυκτώθην, καὶ δὲν ἔχω φανόν!’ Ἀλλοίμονον! πόσον εἰμαι ἀνόητος! Διατί δὲν ἐπρόβλεψα καὶ διὰ τὸ τέλος τῆς ὁδοιπορίας μου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀρχήν;

Ἀναγνώστα! ὁ χρόνος φεύγει ταχύτατα, — ὁδοιπορὸς εἶσαι καὶ σύ! Ἀρχὴ τῆς ὁδοιπορίας σου εἶναι ἡ ζωὴ, καὶ τέλος ὁ θάνατος. Ἄν εὐρίσκεσαι δι’ ἀμφοτέρω προητοιμασμένος, εἶσαι ἀξιωμακάριστος· εἰδὲμὴ, ὁμοιάσεις τὸν ἀπρόβλεπτον περιηγητήν!

ΠΕΡΙ ΨΕΥΔΟΥΣ.

ΚΑΤ’ ἀλήθειαν τίποτε δὲν γνωρίζω κακοηδέστερον, χαμερπέστερον, καὶ γελοιωδέστερον τοῦ ψεύδους. Εἶναι γέννημα κακεντρεχείας, δειλίας, ἢ κενοδοξίας· γενικῶς δὲ καθ’ ὅλα ταῦτα ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ του· διότι πάντοτε τὰ ψεῦδη φανερώνονται ταχύτερον ἢ βραδύτερον. Ἄν εἶπω ψεῦδος κακεντρεχὲς, μὲ σκοπὸν νὰ ἐγγίξω τὴν ὑπόληψιν πινός, ἐνδέχεται μὲν νὰ βλάψω αὐτὸν πρὸς καιρόν· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον κακὸν ἐπὶ τέλους θέλει ἐπανελθεῖν εἰς ἐμὲ αὐτόν· διότι, εὐθὺς ὅταν φανερωθῶ, (ἐξάπαντος δὲ μέλλω νὰ φανερωθῶ), κατασχύνομαι καὶ συγχέομαι διὰ τὸ ἄτιμον τῆς ἐπιχειρήσεως· ὅτι δ’ ἂν λεχθῇ μετέπειτα πρὸς βλάβην ἐκείνου τοῦ ὑποκειμένου, ὅσον καὶ ἂν ἀληθεύῃ, περὶ ὡς συκοφαντία.

Ἐὰν προσδράμω εἰς ψευδεῖς ἢ καὶ ἀμφιβόλους φράσεις, ὥστε νὰ δικαιολογηθῶ διὰ τι τὸ ὅποιον εἶπα ἢ ἐπράξα, καὶ ν’ ἀποφύγω τὸν ἐξ αὐτοῦ κίνδυνον ἢ τὴν ἐξ αὐτοῦ αἰσχύνην, κηρύττω διαμιάς τὸν φόβον, ὡς καὶ τὸ ψεῦδος μου· καὶ, ἀντὶ ν’ ἀποφύγω, αὐξάνω τὸν κίνδυνον καὶ τὴν αἰσχύνην· δεικνύω ἑμαυτὸν τὸν ἔσχατον καὶ χαμερπέστατον τῆς ἀνθρωπότητος, μέλλω δ’ ἐξάπαντος τοιαύτην πάντως νὰ λαμβάνω μεταχείρισιν. Ὁ φόβος, ἀντὶ ν’ ἀποφύγῃς καὶ σῶσιν τὸν κίνδυνον· καθότι οἱ ὑποκεκρυμμένοι δειλοὶ ἀγαποῦν νὰ ὑβρίζωσι τοὺς ἐγνωσμένους. Ἐὰν τις ἐλαβε τὴν κακοτυχίαν νὰ σφάλῃ, γενναίου ἴδιον εἶναι ἐλευθέρως νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του· δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος τοῦ νὰ ἐξιλεώσῃ δι’ αὐτὸ, οὐδ’ ἄλλος τρόπος νὰ συγχωρηθῇ.

Ὁ ψευδόμενος, δολιευόμενος, ἢ τοὺς λόγους αὐτοῦ συγχέων καὶ περιπλέκων, διὰ ν’ ἀπομακρύνῃ τίποτε κινδυνῶδες ἢ δυσάρεστον, δεικνύει τοσαύτην χαμέρπειαν καὶ τοσοῦτον φόβον, ὥστε πάντοτε τὸν πρέπει νὰ καταπτύεται, καὶ πολλάκις θέλει τῶντι καταπτέσθαι.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλου εἶδους ψεῦδη, ἀβλαβῆ μὲν καθ’ ἑαυτά, πλὴν γελοιωδέστατα· ἐννοῶ ὅσα ἢ ἐσφαλμένη κενοδοξία ὑπαγορεύει, τὰ ὅποια ἐνεργοῦν κατ’ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ σκοποῦ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου λέγονται, καὶ τελειοῦν εἰς τὴν ταπείνωσιν καὶ σύγχυσιν τοῦ γεννήτορος αὐτῶν, ὅστις ἐξάπαντος μέλλει νὰ φανερωθῇ. Ταῦτα εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον διηγηματικὰ καὶ ἱστορικὰ ψεῦδη, ὅλα σκοπὸν ἔχοντα νὰ ὑπερτιμῇσωσι τὸν αὐτὰ γεννῶντα.

Αὐτοὶ εἶναι πάντοτε ὁ ἥρως τῶν ἰδίων αὐτοῦ μυθιστοριῶν· ἐστάθῃ εἰς κινδύνους, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεὶς ποτὲ διεσώθῃ πλὴν αὐτοῦ· ἴδεν ὀφθαλμοφανῶς ὅσα ἤκουσαν ἢ ἀνέγνωσαν ἄλλοι· καὶ ἱππεύει μᾶλλον εἰς

μίαν ἡμέραν παρ' ὅσον ταχυδρόμος διέτρεξε ποτὲ εἰς δύο. Ταχέως δὲ ἀνακαλύπτεται, καὶ γίνεται πάραυτα τὸ ἀντικείμενον παγκοσμίου περιφρονήσεως καὶ χλευασμοῦ.

Ἐνθυμοῦ λοιπὸν, ὅσον ζῆς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο παρ' ἢ ἀκριβὲς ἀλήθεια ἐμπορεῖ νὰ σὲ διαβιβάσῃ ἀπὸ τὸν

κόσμον μὲ ἀβλαβῇ τὴν συνείδησιν ἢ τὴν τιμὴν σου. Δὲν εἶναι μόνον χρέος, ἀλλὰ καὶ συμφέρον σου· πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τοῦτου ἐμπορεῖς νὰ παρατηρήσῃς, ὅτι οἱ ἀνοητότεροι εἶναι καὶ οἱ φιλοφειδέστεροι. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς φιλαληθείας ἐκάστου, κρίνω καὶ τὴν ποσότητα τοῦ νοῦς αὐτοῦ.

Ο ΦΑΛΑΚΡΟΚΟΡΑΞ.

Ο ΦΑΛΑΚΡΟΚΟΡΑΞ εἶναι περίπου ἰσομεγέθους μὲ Μοσχοβικὴν μεγάλην νῆσσαν· τοὺς τέσσαρας δακτύλους ἔχει διὰ μεμβρανῶν συνενωμένους, τὸν δὲ μέσον ὀδοντωτὸν ὡς πριόνιον, διὰ νὰ κρατῇ μετὰ πλειοτέρας εὐκολίας τοὺς ἀλιευομένους ἰχθῦς. Ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ τράχηλος τοῦ πτηνοῦ τοῦτου εἶναι κατὰμαυρα· τὸ σῶμα παχὺ καὶ βαρὺ, παρεμφερὲς μᾶλλον μὲ τὸ τῆς χηνὸς παρὰ μὲ τὸ τοῦ λάρου· τὸ δὲ ράμφος εὐθὺ, ἐκτὸς πρὸς τὴν ἄκραν, ὅπου γίνεται ἀγκιστροειδές.

Ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν φαινομένην βαρύτητα καὶ δυσκυνῆσιαν αὐτοῦ, ὀλίγα πτηνὰ εὐρίσκονται ἀρπακτικώτερα. Εὐθὺς ὁπότεν ὁ χειμὼν πλησιάζῃ, βλέπονται οἱ φαλακροκόρακες διασκορπιζόμενοι κατὰ τὴν παραλίαν, καὶ περὶ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν, φέροντες ὄλεθρον εἰς ἅπαν τὸ λεπιδωτὸν γένος. Ἐχουν ἀθηφαγίαν παράδοξον, καὶ πέφιν αἰφνιδιωτάτην. Ἡ ὄρεξις αὐτῶν πάντοτε ζητεῖ, καὶ οὐδέποτε χορταίνει. Τοῦτο δὲ πείθανόν ἐστι προέρχεται καὶ ἀπὸ τὴν πληθύν τῶν εἰς τὰ ἐντερὰ των σκωληκίων, γεννημένων καὶ αὐτῶν ἐκ τῆς ἀκαταπαύστου λαιμαργίας των. Εἶναι προσέτι ρυπαροὶ καὶ δυσωδέστατοι.

Πολυμόρφους ἰδιότητας εἶχει ὁ φαλακροκόραξ· βλέπεται εἰς τὴν ξηρὰν, ὡς καὶ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' εὖει εἰς γλυκεῖας λίμνας, ὡς καὶ εἰς τὰ βάθη τοῦ ὕδατος· κτίζει ἐπὶ βράχων ἀποκρήμνων, ὡς καὶ ἐπὶ δένδρων· καὶ θηρεύει ὄχι μόνον τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα.

Διὰ τὸ ἀκάματον αὐτοῦ καὶ τὴν μεγάλην εἰς τὸ ἀλιεῦν ἐπιτηδειότητα παρεκινήθησαν λαοὶ τινες νὰ ἡμερόνωσι τὸ πτηνὸν τοῦτο· εἰς τὴν Κίναν, ὅπου ὑπάρχουν πολλὰ λίμναι καὶ διώρυγες, μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη τὸν φαλακροκόρακα. 'Πρὸς τοῦτο ἀνατρέφονται,' λέγει ὁ Le Compte, 'ὡς ἀλλαχοῦ ἀνατρέφουσι τοὺς κυνηγετικούς ἢ τοὺς ἱεράκας·' εἰς δὲ ἄνθρωπος εὐκόλως ἐμπορεῖ ἑκατὸν νὰ διοικῇ. 'Ὁ ἀλιεὺς φέρει αὐτοὺς ἔξω εἰς τὴν λίμνην, ἀτάρχωος ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου καθήμενος, καὶ μεθ' ὑπομονῆς τὰς διαταγὰς περιμένοντας. Φθάσαντες εἰς τὸν ἀρμόδιον τόπον, ἅμα τὸ πρῶτον σημεῖον δοθῇ, πετῶσιν ἕκαστος εἰς διάφορον μέρος, πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ διωρισμένου καθήκοντος. Εἶναι δὲ τερπνότατον νὰ βλέπῃ τις πόσον εἰδημόνως μοιράζονται τὴν λίμνην ἢ τὴν